

Medlemmer af Kommunaludvalget

Folketinget

Christiansborg

Vedr. Regler for opstilling af partier ved Folketingsvalg

Retsforbundtforsøger for tiden at samle vælgererklæringer nok til at kunne opstille til næste folketingsvalg. I den forbindelse støder vi på en række problemstillinger som efter vores opfattelse gør proceduren unødigt besværlig og bekostelig.

Partier, der søger at spille en rolle i det danske folkestyre og som ønsker at opstille til det valg, der er det væsentligste i vores demokrati – valg til Folketinget – mødes med en række ganske urimelige forhindringer, der virker ekskluderende, udemokratiske og begrænsende for folkestyret.

Vi har med glæde erfaret at Økonomi- og Indenrigsministeren, samt en række øvrige folketingspolitikere der dækker politisk bredt, tidligere har udtrykt sympati for tankerne om at gøre procedurerne enklere, billigere og mere tidssvarende end de er i dag, på foranledning af en henvendelse fra Centerpartiet.

Vi vil hermed gerne følge op på den henvendelse og støtte både indholdet og intentionerne. Vi henvender os til medlemmerne af Folketingets Kommunaludvalg som det udvalg, der varetager regler om opstillingsberettigelse til Folketingsvalg og vi vil gerne supplere med vores egne erfaringer og en gennemgang af de unødige forhindringer vi møder.

Proceduren for indsamling af Vælgererklæringer

Det første der sker i indsamlingen af vælgererklæringer er, at de partier der søger opstilling, skal have godkendt deres ”vælgererklæringer”, det vil sige den blanket, som vælgerne skal udfylde for at erklære deres støtte til, at vi som parti kan opstille til Folketingsvalg.

Vi har ikke haft noget problem med at få vores blanket godkendt, men alene det, at den ikke er standardiseret fra ministeriets side, gør den del af processen til en særlig udfordring.

Desuden finder vi det både bureaukratiserende og gammeldags, at blanketten kun er i papirformat og ikke kan udfyldes elektronisk. Det er årsag til en del af de problemstillinger, vi møder senere i processen.

Når partiernes indsamlere møder vælgerne og præsenterer dem for en vælgererklæring skal vælgeren skrive alle sine personlige data for at erklæringen er udfyldt korrekt. Det vil sige at vælgeren skal skrive fuldt navn, fuld adresse samt hele CPR nummeret.

Her oplever vi, at mange borgere er utrygge ved og uvillige til at aflevere alle personlige data – og særlig CPR nummerets sidste fire cifre – til en for dem fremmed person, der ikke er en myndighed.

Når vi har fået en udfyldt vælgererklæring, skal den sendes til folkeregistret i den pågældende vælgers hjemkommune der skal bekræfte at, de har en borger med pågældende navn og CPR nummer. Herfra sender kommunen vælgererklæringen tilbage til vælgeren, der så selv skal sende den videre til partiet, der så samler vælgererklæringerne sammen og sender dem samlet til indenrigsministeriet.

Det siger næsten sig selv, at der i den omfattende trafik er flere faldgruber. Det viser sig af og til, at de ansatte i kommunernes borgerservice ikke altid ved, hvordan vælgererklæringer skal ekspederes eller måske ikke prioriterer den relativt beskedne del af deres mange arbejdsopgaver.

Det viser sig desværre ikke sjældent, at vælgeren ikke sender erklæringen videre til partiet, om det så er fordi man har fortrudt, eller blot fordi det er af større vigtighed for os som parti, end det er for vælgeren. Endelig findes der en uendelig række af muligheder for – uden at det er tilsigtet – at udfylde vælgererklæringen forkert eller utilstrækkeligt og som betyder at den er ugyldig. Hvis vi skal nå det krævede antal gyldige vælgererklæringer, som reglerne er i dag, skal vi regne med at indsamle mindst det dobbelte antal, i forhold til de ca. 21.000 gyldige, som skal afleveres til Indenrigsministeriet. Ved den tidligere ordning for indsamling af underskrifter var det normalt kun nødvendigt at indsamle 23-24.000 underskrifter for at opnå det tilstrækkelige antal gyldige. Der er her tale om en væsentlig stramning.

Hvis vi skal have en chance for at få vælgeren til at stå ved den erklæring, skal vi gøre det så ukompliceret som muligt og derfor må vi eks. bekoste frankerede svarkuverter, der kan afleveres i kommunernes folkeregistre og sendes til vælgeren sammen med vælgererklæringen. Sammen med trykning af vælgererklæringer og hele indsatsen for at få indsamlet underskrevne vælgererklæringer, giver det en udgift i størrelsesorden 3-400.000 kr. Alene det, er en væsentlig hindring for nye partier.

Endelig støder vi på, at der er fastsat en tidsramme på 1½ år, indenfor hvilken vælgererklæringerne skal være samlet. Tidsrammen giver for os at se ingen mening og virker igen kun forhindrede for at lille parti skal kunne opfylde betingelserne og nå at blive opstillingsberettiget.

Mulige Løsninger

Vi tror på, at reglerne ikke er lavet for at forhindre os i at deltage i folkestyret og stille op til valg og vi er klar over, at det er vigtigt, at der er sikkerhed for at vælgererklæringer er ægte. Det vil sige, at alle vælgererklæringer er skrevet og underskrevet af netop den vælger, der fremgår af erklæringen.

Vi vil gerne komme med et par forslag til, hvordan reglerne kan tilpasse uden at den sikkerhed sættes over styr.

Hvis man forsat vil holde fast i, at vælgererklæringer skal være et stykke papir med personlige oplysninger og håndskrevet underskrift, så kunne man overveje at:

- Lette den økonomiske byrde ved at standardisere og betale vælgererklæringer, svarkuverter og frankering.
- Lette proceduren ved at fjerne det led, at kommunen skal sende den godkendte vælgererklæring tilbage til vælgeren, som skal se sin vælgererklæring igen – og derpå sende den til partiet. Kommunen kunne sagtens sende den direkte til partiet, uden at det sætter sikkerheden over styr.
- Lette presset på vælgeren ved at undlade at bede om CPR nummerets sidste fire cifre. Folkeregistret kan uden problemer finde frem til en borger på baggrund af navn, adresse og fødselsdag – og det vil gøre mange vælgere langt mere villige til at udfylde vælgererklæringer.
- Lette presset på det parti der søger opstilling, ved at fjerne eller udvide tidsrammen på 1½ år.

Alt det vil gøre mulighederne for partier udenfor Folketinget, for at blive opstillingsberettigede til folketingsvalg langt nemmere, uden at det vil sætte sikkerheden over styr. Der er dog blot forbedringer af et system, der gammeldags og utidssvarende.

Digitale Løsninger

Den bedste løsning vil være at digitalisere indsamlingen af vælgererklæringer.

Den offentlige forvaltning opfordrer borgerne til i videst mulig udstrækning at henvende sig til dem elektronisk og at benytte sig af de IT muligheder som staten, regionerne og kommunerne har brugt store summer på at udvikle. Den offentlige forvaltning har gjort et stort nummer ud af, at man har udviklet sikre metoder til at kunne kommunikere med borgerne også om personfølsomme oplysninger, i særlig grad Nem-ID.

Det må således også være muligt at benytte Nem-ID til at udfylde og elektronisk underskrive en vælgererklæring fra en hjemmeside, med den krævede sikkerhed. Vælgererklæringen kan sendes elektronisk til kommunens folkeregister, der kan kontrollere og registrere den i en national database. Databasen holder regnskab med, hvornår et givet parti opnår det krævede antal vælgererklæringer.

Man kunne også forestille sig, at man via internet kunne gå direkte ind på en liste hos Indenrigsministeriet over de partier, der har fået godkendt en blanket og her skrive under med Nem-ID.

Den ordning vil være den rigtige ordning for indsamling af vælgererklæringer i det 21. århundrede. Det vil spare tid og penge og sikkerheden vil være mindst lige så troværdig som det papir og blyant system vi har i dag.

Vi vil hermed gerne minde Folketingets Kommunaludvalg om disse omstændigheder. Vi vil gerne minde om, at der for ganske nylig har været en række positive udsagn fra politisk side, om en ændring af reglerne. Vi vil gerne gøre opmærksom på, at der ikke er nogen grund til, at bevare en procedure der er dårlig, når det relativt enkelt kan lade sig gøre at lave noget langt bedre.

På vegne af Retsforbundets Landsledelse

Torsten Rugaard Sylvest
Godthaabsvej 7
4300 Holbæk
torstensylvest@gmail.com